

СТАНОВИЩЕ

От: Проф. д. н. Антоанета Димитрова Кирова;
Колеж по мениджмънт, търговия и маркетинг;
Научна специалност 3.8. Икономика (Икономика на транспорта)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност Икономика и управление (3.8. Икономика, Икономка на транспорта) в УНСС

Автор на дисертационния труд: Дина Стефанова Цоневска
Тема на дисертационния труд: „ИКОНОМИЧЕСКА ЕФЕКТИВНОСТ ОТ ВНЕДРЯВАНЕТО НА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ПЪТИЩА В БЪЛГАРИЯ“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд (Заповед № 2986/04.11.2022 г. на Зам. Ректора по НИДМС на УНСС) и решение за разпределение на задачите от проведеното първо заседание.

1. Информация за дисертанта

Докторантката Дина Ст. Цоневска е придобила ОКС „Магистър“ по две специалности (специалност „Европейски политики за развитие на транспорта“ и специалност „Международен бизнес“) в НБУ. Впоследствие е продължила обучението си по докторска програма към Катедра „Икономика на транспорта“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление“ (Икономика на транспорта), съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1025/17.04.2019 г.

Обучението е осъществено в **редовна** форма (в периода 02.04.2019 г. – 02.04.2022 г.), с последвало удължение (Заповед на Ректора № 753 от 24.03.2022 г.), но впоследствие докторантката е отчислена със Заповед на Ректора на УНСС № 3041/10.11.2022 г., поради положително становище на обучаващата катедра относно

изпълнението на индивидуалния план и готовността за защита на разработения дисертационен труд.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е оформен в увод, три глави и заключение, съдържа 211 страници, от които 194 е основен текст, 39 таблици и 41 фигури. Докторантката е аргументирала основанията си за избора на тематика на научното изследване с необходимостта от една страна, да се постигне максимална публична полза от въвеждането на система за приоритизиране на инфраструктурни проекти, а от друга - да се повиши ефективността от експлоатацията и поддържането на пътищата у нас.

По същество, в дисертационния труд се разглежда управленската проблематика на пътната инфраструктура на Р България. Определени са потенциалните потребители на научните резултати. Правилно са дефинирани обекта, целта на изследването и произтичащите от нея изследователски задачи. От *основната теза* става ясно, че дисертантката търси научни доказателства за връзката между внедряването на система за управление и мониторинг на пътищата и икономическата ефективност от експлоатацията и поддържането на пътната инфраструктура. За доказателство на тезата са формулирани 4 хипотези, като отправни точки за по-нататъшното изследване, на фона на съществуващите ограничения.

Библиографската справка съдържа общо 93 литературни източника, 19 от които чуждестранни (на английски език). Използвани са надеждни и достоверни статистически данни.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Методологията на изследването е обогатена и съдържа всички необходими компоненти за постигане на реалистични научни резултати (сравнителен анализ на статистически данни, логически методи, графичен способ и т.н.). На база на изследваните литературни източници и вторична база данни (действащото законодателство) е направена авторска интерпретация на проблематиката, а изследователските задачи са решени с прилагането на икономически модел.

В първа глава е дефинирано понятието „транспортна инфраструктура“ като съвкупност от инфраструктурни обекти на различните видове транспорт, организационно обособени за осъществяване на пространственото преместване на

хора и стоки. Дисертанктата правилно предлага извода, че инвестициите в транспортна инфраструктура повишават ефективността на отрасъла. Акцентирано е върху положителните резултати от внедряване на система за управление и мониторинг на пътищата за постигането на икономически предимства от регионалното развитие в Европейския съюз, наред с възможностите за поддържане на интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика, на базата на конкурентен вътрешен пазар. Дефинициите, представени от авторката на дисертационния труд са коректни, също така правилно е приложена системата за цитиране на други автори. Нагледно е представена и обоснована системата за управление и мониторинг на пътищата, а на база на класификацията на видовете икономическа ефективност е предложена методика за приоритизиране на инфраструктурни обекти.

Предмет на изследване във втора глава, която е с голям обем и съдържа значителна проучвателна и аналитична работа са основните критерии и показатели за изграждане на надеждна система за управление и мониторинг на пътищата. На база на анализ на състоянието на пътно-шосейната инфраструктура като съвкупността от проектни и експлоатационни характеристики, осигуряващи безопасност на движението, авторката счита, че въвеждането на система за управление и мониторинг на пътищата и извършването на рехабилитационна приоритизация биха намалили предпоставките за пътнотранспортни произшествия. Въз основа на оценка на действащите програми за строителство и рехабилитация е показана връзката между инфраструктурния и социалния аспекти на развитие и въздействието им върху националната икономика чрез по-нататъшното повишаване на качеството на транспортното обслужване. Направени са важни изводи, свързани с необходимостта от внедряване на система за управление и мониторинг на пътищата за осигуряване сигурни, достъпни, ефективни и надеждни пътища за сигурността на човешкия живот и на вредното въздействие върху околната среда.

В трета глава е предложен критериален модел за приоритизиране на пътните ремонти. Същевременно са отчетени финансовите ограничения, като е обоснована допълнително необходимостта от въвеждането на система за управление и мониторинг на пътищата. Според дисертанктата, управлението и мониторингът на пътищата може да бъде използвано като инструмент за формирането на дългосрочна визия за намаляване на ПТП в страната, включваща и възможности за развитие чрез изграждане на нови пътни участъци и съоръжения. По този начин ще се повиши устойчивостта на транспортната система, но и на природната и

социалната среда. От значение е гъвкавостта на избраните критерии, чрез което се отчита спецификата на различните дейности, участъци и условия.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам формулировката на научните и научно-приложните приноси от докторантката.

В автореферата са представени един теоретичен принос, свързан с внедряването на система за управление и мониторинг на пътищата и нейната роля за повишаване на качеството и ефективността на ремонта и поддържането на републиканската пътна мрежа; два теоретико-приложни приноси, а именно адаптирани показатели за изследване и количествена оценка на състоянието на пътищата от републиканската пътна мрежа и модел за количествена оценка на критериите и показателите за приоритизация на обекти от републиканската пътна инфраструктура от гледна точка на необходимостта подлежащи на ремонт (с представена аprobация).

Важни са и двата практико – приложни приноси, особено във връзка с идентифицираните заинтересовани страни и потенциални потребители на проектите резултати.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Във връзка с аprobиране на резултатите от научното изследване в автореферата на дисертацията са представени 6 на брой публикации, от които две в съавторство (едната с научния ръководител, а втората и с колеги-преподаватели и докторанти), отпечатани в реферирани научни сборници. Четири от тях са представени на научни конференции. Всички те имат пряка връзка с тематиката на дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява реално постиженията на научното изследване, аprobацията на резултатите, достигнатите научни изводи, решените изследователски задачи и реализацията на основната научна цел. Като обем и съдържание е постигнато съответствие с поставените изисквания.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Предвид компетентността на авторката по отношение на областта, която е обект на изследване и обстойно проучване, нямам значителни критични бележки към разработения дисертационен труд.

Препоръките ми са за продължаване на научните изследвания на авторката и публикуване на научните резултати на английски език, с оглед достигането на по-широка заинтересована аудитория. Същевременно е необходимо дисертантката да усъвършенства стила на писане, с оглед на бъдещите си публикации.

Към докторантката имам следните въпроси:

- 1) Кои са основните мерки и действия в системата за управление и мониторинг на пътищата, осигуряващи повишаване на устойчивостта в развитието на транспортната инфраструктура?
- 2) По какъв начин усъвършенстването на политиката за развитие, рехабилитация и модернизиране на супохътната инфраструктура оказва влияние върху устойчивостта на транспортната система?
- 3) Какви форми на финансиране се предвиждат при инициране на прилагането на разработения критериален модел за приоритизиране на пътните ремонти?

8. Заключение

Чрез разработения дисертационен труд докторантката Дина Стефанова Цоневска безусловно е покрила необходимите Наукометрични критерии, поради което подкрепям с пълна убеденост присъждането на ОНС „Доктор“ научна специалност „Икономика и управление“ (3.8. Икономика, Икономка на транспорта).

04.12.2022 г., гр. София

Подпис:

(проф. д. н. А. Кирова)

S T A N D P O I N T

By: *Professor Antoaneta Dimitrova Kirova, PhD, Dr of EcSc;
College of Management. Trade and marketing, Sofia;
Research field 3.8. Economics (Transport Economy)*

Re: dissertation work of a nominee for the educational and scientific degree **PhD** in the research field “Economy and management” (3.8. Economics, Transport economy) at UNWE

*Author of the dissertation work: Dina Stefanova Tsonevska
Dissertation topic: “ECONOMIC EFFECTIVENESS OF THE
IMPLEMENTATION OF A ROAD MANAGEMENT AND MONITORING
SYSTEM IN BULGARIA”*

Ground for presenting the standpoint: participation in the scientific jury composed for the defending of the dissertation mentioned above (Decree № 2986/04.11.2022 of the Vice Rector on scientific activities and international cooperation of UNWE) and a decision on the allocation of tasks from the first meeting.

1. General information about the PhD student

The PhD student Dina Tsonevska has a Master degree in two areas (profiles “European policy for the transport development” and “International Business”) from the New Bulgarian University. Subsequently, she continued her studies in a doctoral program at the Department of "Transport Economics", Faculty of "Infrastructure Economics" of the UNSS, majoring in "Economics and Management" (Transport economy), following the Decree № 1025/17.04.2019 of the Rector of UNWE.

The undergone training activities are in **full time** (in the period 02.04.2019 – 02.04.2022), with subsequent extension (Rector’s Decree № 753/24.03.2022), but the PhD student was subsequently dismissed with Decree № 3041/10.11.2022 of the Rector of UNWE, due to the approval of the training department regarding the implementation

of the individual plan and the readiness of the developed dissertation work to be publicly presented.

2. General description of the presented dissertation work

The dissertation is structured in an introduction, three chapters and a conclusion, contains 211 pages, of which 194 are main text, 39 tables and 41 figures. The doctoral student argued her reasons for choosing the topic of the scientific research with the need, on the one hand, to achieve maximum public benefit from the introduction of a system for prioritizing infrastructure projects, and on the other hand, to increase the efficiency of the operation and maintenance of roads in our country.

In essence, the dissertation examines the management issues of the road infrastructure of the Republic of Bulgaria. The potential users of the scientific results have been identified. The object, the purpose of the research and the resulting research tasks are correctly defined. It is clear from the main thesis that the doctoral student is looking for scientific evidence on the relationship between the implementation of a road management and monitoring system and the economic efficiency of the operation and maintenance of the road infrastructure. For the proof of the thesis, 4 hypotheses are formulated, as starting points for further research, against the background of the existing limitations.

The bibliographic reference contains a total of 93 literary sources, 19 of which are foreign (in English). Reliable and credible statistics are used.

3. Evaluation of the dissertation results from research and applied view points

The research methodology is enriched and contains all the necessary components to achieve realistic scientific results (comparative analysis of statistical data, logical methods, graphical method, etc.). Based on the researched literary sources and a secondary database (the current legislation), an author's interpretation of the problem was made, and the research tasks were solved with the application of an economic model.

In the first chapter, the concept of "transport infrastructure" is defined as a set of infrastructural objects of the various types of transport, organizationally separated for the spatial movement of people and goods. The dissertation correctly suggests that investment in transport infrastructure increases the efficiency of the industry. It is focused on the positive results of implementing a road management and monitoring system for the achievement of economic advantages from regional development in the European Union, along with the possibilities of maintaining an intelligent, sustainable and inclusive

economy, based on a competitive internal market. The definitions presented by the author of the dissertation are correct, and the system for citing other authors is also correctly applied. The road management and monitoring system is clearly presented and justified, and based on the classification of the types of economic efficiency, a methodology for prioritizing infrastructure objects is proposed.

The subject of research in the second chapter, which is large in volume and contains significant scientific and analytical work, are the main criteria and indicators for building a reliable road management and monitoring system. Based on an analysis of the state of the road infrastructure as a set of design and operational characteristics that ensure traffic safety, the author believes that the introduction of a road management and monitoring system and the implementation of rehabilitation prioritization would reduce the conditions for road traffic accidents. Based on an evaluation of the current construction and rehabilitation programs, the relationship between the infrastructural and social aspects of development and their impact on the national economy through the further improvement of the quality of transport services is shown. Important conclusions have been drawn related to the need to implement a road management and monitoring system to ensure safe, accessible, efficient and reliable roads for the safety of human life and the harmful impact on the environment.

In the third chapter, a criterion model for prioritizing road repairs is proposed. At the same time, the financial limitations were taken into account, and the need to introduce a road management and monitoring system was additionally substantiated. According to the doctoral student, the management and monitoring of roads can be used as a tool for the formation of a long-term vision for reducing road accidents in the country, including opportunities for development through the construction of new road sections and facilities. In this way, the sustainability of the transport system, but also of the natural and social environment, will be increased. The flexibility of the selected criteria is important, the specifics of the different activities, sections and conditions are taken into account through the selection.

4. Evaluation of the research, scientific and applied contributions

I accept the nomination of the research and scientific and applied contributions from the doctoral student.

The abstract presents a theoretical contribution related to the implementation of a road management and monitoring system and its role in increasing the quality and efficiency of the repair and maintenance of the republican road network; two theoretical-applied contributions, namely adapted indicators for the study and quantitative assessment of the

condition of roads from the republican road network and a model for quantitative assessment of the criteria and indicators for prioritization of objects from the republican road infrastructure from the point of view of the need for repair (with submitted approval).

Both practical and applied contributions are important, especially in relation to the identified stakeholders and potential users of the project deliverables.

5. Evaluation of the publications connected related to the dissertation problematics

The validation of the scientific research results is done by 6 publications are presented in the dissertation's abstract, of which two are co-authored (one with the scientific supervisor, and the second with fellow teachers and doctoral students), printed in refereed scientific collections. Four of them have been presented at scientific conferences. All of them are directly related to the subject of the dissertation work.

6. Evaluation of the dissertation summary

The dissertation summary realistically reflects the achievements of the scientific research, the approbation of the results, the reached scientific conclusions, the solved research tasks and the realization of the main scientific goal. In terms of volume and content, compliance with the set requirements has been achieved.

7. Critical notes, recommendations and questions

I have no significant critical remarks over the developed dissertation work, bearing in mind the author's competence on the investigated and researched field.

My recommendations are to continue the author's scientific research and publish the scientific results in English, with a view to reaching a wider interested audience. At the same time, it is necessary for the dissertation student to improve her writing style, in view of her future publications.

I would like to address the following questions towards the PhD student:

- 1) What are the main steps and typical actions in the road management and monitoring system, ensuring an increase in the sustainable development of the transport infrastructure?
- 2) How does the improvement of the policy for the development, rehabilitation and modernization of the domestic infrastructure affect the sustainability of the transport system?

- 3) What forms of financing are envisaged when initiating the implementation of the developed criteria model for prioritizing road repairs?

8. Conclusion

In my opinion, the dissertation, written by the PhD student Dina Stefanova Tsonevska unconditionally covers the necessary Scientific criteria, which gives me the reason to support with full conviction the awarding the PhD degree, by the scientific area "Economics and Management" (3.8. Economics, Transport Economics).

Sofia, 5th December 2022 г.

Signature:

(Professor Antoaneta Kirova, PhD, Doctor of economic sciences)